

vati s robom čim je ona utovarena, ako u tom pogledu ne dobi je od pošiljalca drugačiji nalog - Vozar kojega pošiljalac nije upozorio da ne otputuje s robom neposredno nakon utovara da bi se izbjeglo čekanje za carinjenje robe, ne snosi štetne posljedice čekanja radi carinjenja - Ovo i pod pretpostavkom da je vozaču bilo, odnosno moralo biti poznato da će na granicu doći u dane kada carinarnica ne radi

Tužitelj je vozar, a tuženik je špediter koji je predao vozaču određenu količinu robe na prijevoz u Italiju. Tužitelj navodi u tužbi da je radi carinjenja robe morao čekati tri dana u Italiji, jer za to vrijeme carinarnica nije radila, čime mu je nastala šteta koju utužuje u ovom sporu.

Prvostepeni sud je odbio tužiteljev zahtjev, a drugostepeni sud na temelju tužiteljeve žalbe prvostepenu presudu ukinuo i stvar vratio na ponovno raspravljanje. U pogledu odgovornosti za štetu prouzrokovanu čekanjem kamiona, drugostepeni sud je donio slijedeće stajalište:

Što se tiče pitanja odgovornosti za nastali gubitak vremena, valja istaći da u koliko vozaču nije bilo izričito navedeno da prijevoz ne može započeti prije početka tjedna iako je utovar robe izvršen krajem tjedna, ne može se prihvatiti prigovor da vozar nije mogao započeti prijevoz odmah nakon izvršenog utovara, niti je moguće prihvatiti stajalište da bi vozaču moralo biti poznato da se carinjenje u Italiji ne vrši subotom. Za ovu okolnost, ukoliko izričito nije vozaču saopćena, vozar ne može biti odgovoran, bez obzira na to što bi mu kao međunarodnom vozaču moglo i moralo biti poznato da se carinjenje robe ne vrši u određene dane na talijanskoj granici. Za nepravilnu otpremu robe i eventualne štete koje od toga nastanu snosi odgovornost pošiljalac, ukoliko je sklapajući ugovor o prijevozu propustio da vozaču dađe određene naloge i upute.

G.B.

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Drugostepena presuda od 2.IX 1967.

Vijeće: Gabro Badovinac, dr Ernest Vajić, dr Djuro Vranešić

Prijevoz kamionom - Vozačova odgovornost - Šteta prouzrokovana slabim pakovanjem robe - Za ovu štetu isključivo je odgovoran pošiljalac - Vozač kamiona nije dužan kontrolirati da li je roba pravilno pakovana - I ako pristane preuze-

ti na prijevoz nedovoljno pakiranu robu, s time ne obvezuje vozača na naknadu štete - Vozač je dužan kontrolirati da li je roba propisno utovarena s obzirom na sigurnost saobraćaja i vozila

Tužitelj je pošiljalac, a tuženi je cestovni vozar.

Medju strankama je sporno da li je tuženi odgovoran za nastalu štetu na pokušaju koja je šteta nastala prilikom prijevoza pokušaja kamionom iz Beograda do Zagreba.

Rješavajući spor prvostepeni sud nakon provedene rasprave osudio je tuženoga da plati tužitelju n.din 1.955,03 s kamatama, i da mu naknadi odgovarajući dio troškova spora, a s ostatkom je tužitelja odbio s razloga jer je našao da su za nastalu štetu odgovorni i tužitelj i tuženi podjednako. Naime, službenici tužiteljevi koji su vršili utovar utovarili su robu koja nije bila dovoljno pakovana, a radnik tuženoga nije izvršio pregled kako je pošiljka utovarena i upakovana, i pristao je da nepropisno upakovanu i nezaštićenu pošiljku vozi, iako je morao znati da će uz takve okolnosti nastati šteta na robu. Zahtjev tužiteljev da mu tuženi naknadi cijelu vrijednost namještaja nije osnovan, jer je očito da namještaj koji je tužitelj nakon prijevoza u Zagreb preuzeo od primaoca nije bio tako uništen da nema nikakve vrijednosti. Kako nakon dvije godine iza nastale štete nije moguće utvrditi u kolikoj je mjeri bio namještaj oštećen, sud po slobodnoj ocjeni uzima da je oštećenje 50% od pune vrijednosti namještaja.

Protiv ove presude žalili se tuženik.

Drugostepeni sud je žalbu uvažio iz slijedećih razloga:

Iz nesporno utvrđenih činjenica slijedi da je tužitelj izvršio utovar spornog namještaja u kamion tuženoga; da je nakon izvršenog prijevoza utvrđeno oštećenje odnosno namještaja koje je nastalo kao posljedica nedovoljnog i nepravilnog pakovanja odnosno namještaja.

U smislu Općih uvjeta o prijevozu robe cestovnim motornim vozilima, kao i odredaba Medjunarodne konvencije o prijevozu robe cestovnim motornim vozilima, koje se odredbe u pomanjkanju drugih propisa analogno primjenjuju na prijevoz robe u unutrašnjem cestovnom prijevozu, vozar ne odgovara za štete koje su nastale u toku prijevoza na robu, a koje su štete nastale, medju ostalim, kao posljedica nedovoljnog pakovanja.

Naime, u smislu odredaba člana 17. tačka 4. slovo b, Konvencije, vozar se oslobadja odgovornosti ako gubitak

ili oštećenje nastupi zbog nedostataka ili oštećenja ambalaže na robu koja po svojoj prirodi podleži oštećenju ako nije upakovana ili ako je pakovanje nedovoljno. Očito je da je pokućstvo roba koju je radi zaštite od oštećenja u toku prijevoza potrebno pakovati tako da zbog opasnosti kojoj je pokućstvo izloženo u toku prijevoza ne dodje do njegovog oštećenja. U toku spora i na temelju izvedenih dokaza slijedi da je tužitelj pomoću svojih radnika izvršio utovar odnosno namještaja koji nije bio upakovan tako da se spriječi njegovo oštećenje u toku prijevoza, pa je, kako je to utvrđeno u toku spora, odnosno namještaj prilikom prispjeća na odredište došao oštećen, a kao posljedica oštećenja utvrđeno je nedovoljno i nepravilno pakovanje.

Obzirom na takvo činjenično stanje ne može se prihvatiti stajalište pobijane presude da bi odgovornost za nastalu štetu bila podijeljena, tj. da za oštećenje namještaja koji nije bio dovoljno i pravilno pakovan snose odgovornost kako tuženi tako i tužitelj, napose ne može se prihvatiti stajalište da bi tuženi odgovarao za nastalu štetu jer njegov šofer nije prisustvovao utovaru i nije pregledao kako je pošiljka utovarena i upakovana, te je pristao da nepropisno upakovanu i nezaštićenu pošiljku vozi, iako je morao znati da će šteta uz takve okolnosti bezuvjetno nastati.

Dužnosti i zadaci vozača kamiona (šofera) nisu da ispituje i utvrđuje da li je roba koja mu je utovarena na kamion dovoljno i pravilno pakovana. Pitanje pakovanja robe i njene zaštite od redovnih opasnosti prijevoza stvar je pošiljaočeva, a ne vozarova i njegovog osoblja. Vozač motornog vozila dužan je da ispituje samo da li je roba pravilno utovarena, i da li način utovara odgovara potrebnim propisima u pogledu sigurnosti saobraćaja i kretanja vozila, a pitanje da li je roba dovoljno i pravilno pakovana nije stvar njegove ocjene, u koliko to nije drukčije izričito ugovoreno. Prema tome vozar ne može snositi bilo kakvu odgovornost za eventualne štete koje nastanu zbog nepropisnog i nedovoljnog pakovanja, odnosno nepravilne otpreme robe, u toliko prije što vozač kamiona prema svojim kvalifikacijama nije sposoban da ocjenjuje pitanje da li je neka roba dovoljno ili pravilno pakovana. Istina, u koliko vozač kamiona primijeti da roba nije pravilno ili dovoljno pakovana, on može u tovarni list staviti odgovarajuće primjedbe, da tako eventualno ne bi morao dokazivati da su štete koje bi mogle nastati u toku prijevoza posljedica upravo okolnosti za koju vozar ne odgovara, te da bi se time izbjeglo naknadno dokazivanje od strane vozara da eventualna šteta nije nastala iz okolnosti za koju bi vozar eventualno odgovarao.

Kako u toku spora tužitelj nije dokazao da je oštećenje namještaja nastalo dijelom ili potpuno iz drugih razloga za koje bi vozar bio odgovoran, valjalo je presuditi kao u dispozitivu.

G.B.

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Drugostepena presuda od 4.IX 1967.

Vijeće: Gabro Badovinac, dr Ernest Vajić, dr Djuro Vranešić

Prijevoz stvari morem - Brodarova odgovornost - Mane tereta - Protest - Predaja tereta lučkom stivadoru od brodarove strane - Ako se primalac u linijskom prijevozu ne javi na vrijeme za preuzimanje tereta, vozar je ovlašćen predati teret na čuvanje javnom skladištu - Za odnos između brodara i skladištara o količini preuzetog tereta skladištara potvrda smatra se protestom - Rok protesta za primaoca koji preuzima teret od skladištara počinje teći časom preuzimanja robe od skladištara

Brodar je preuzeo na prijevoz teret pamuka. Na odredištu je teret predao lučkom skladištaru koji ga je poslije predao primaocu. Prilikom preuzimanja robe od skladištara ustanovljen je manjak od 6 bala pamuka. Osiguratelj je nadoknadio štetu i tuži brodara da mu isplati iznos koji je osiguratelj na ime osigurnine platio primaocu.

Rješavajući spor prvostepeni sud je nakon provedene rasprave i izvedenih dokaza obvezao tuženog na naknadu štete za pokazani manjak s raloga što je na temelju izvedenih dokaza, a napose dopisa poduzeća "Generalni teret", utvrdio da je prilikom iskrcaja broda utvrđen manjak od 25 bala pamuka prema teretnici broj 1, koji je manjak poduzeće "Generalni teret", koje je po nalogu tuženog vršilo iskrcaj broda, potvrdilo u svojoj potvrdi o prijemu robe agentu brodara. Kako brodar i njegov agent nisu poduzeli nikakve mjere nakon prijema potvrde o manjku u pogledu iskrcajnih količina tereta, a tuženi nije porekao da je njegov agent bio obaviješten o manjku, sud smatra dokazanim da je odnosni manjak od 6 bala, koji je utvrđen prilikom predaje robe od strane "Generalnog tereta" špediteru primaocu robe "Transjugu", nastao prilikom iskrcaja robe i njenog uskladištenja kod stivadora tuženog "Generalnog tereta", pa stoga da je tuženi odgovoran za nastali manjak.

Protiv prvostepene presude žalili se tuženik.